IV. évfolyam. Arad, 1889. Augusztus 2. Péntek. 206-dik szám.

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kézből fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után.

Előfizetési árak:

helyben:		vidékre	
1 évre	12.— frt	1 évre	14.— frt
fél évre	6.— frt	fél évre	7.— frt
¼ évre	3.— frt	¼ évre	2.50 frt
1 hóra	frt	1 hóra	1.20 frt

Hirdetések díja:
8 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 krajczár.

Egy korszakalkotó nap.

Budapest, julius 31.

Az 1889. évi augusztus hónak elseje örökre emlékezetes nap marad a Szent-István koronája alá tartozó birodalom közgazdaságának ánnáleseiben. És örök időkre össze lesz kötve e napnak emléke a Tisza-kabinet kereskedelemügyi miniszterének, Baross Gábornak nevével. E napon lép ugyanis életbe a köztiszteletben álló államférfinak legujabb nagy tette, a vonalszakasz szerinti dijszabás a magyar kir. államvasutak és a velük szervi összeköttetésben levő magánvasutak hatalmas hálóján. E nagyszabásu, messzetekintő kezdeményezéssel Magyarország egyetlen hatalmas szökéssel emelkedik a modern forgalmi politika élére, hat ellenállhatlanul, föltartóztathatatlanul az egész müvelt világra, példaadólag, a meddig mozdony gőzöl és vassinek kötik össze egymással az államokat és népeket. A mily kevéssé volt képes ellenállni annak idején huzamosb időig valamely állam a póstadijak leszállitásának és lehető egységesitésének, épp ugy nem vonhatja ki magát sokáig egy állam sem Baross zseniális intézkedésének hatása alól és valamint a levélportó leszállitásából egy a világot körülölelő nemzetközi postakonvencziót fejlődött ki, azonképen fog a zónatariffából a földkerekséget, az emberiséget átölelő megegyezése az államoknak eredni, a közönségnek a képzelhető legkényelmesebb és legolcsóbb szállitását illetőleg a világ minden lakoftájára felé.

Valóban, Baross Gábornak, Széchenyi István méltó utódjának hirneve élni fog nemzedékről nemzedékre és neve nemzeti történelmünk legnagyobbjai mellett fog kitörölhetlen fényben sugárzani. És a zónatariffa behozatala csak egyike államférfiui tetteinek, csak egy levél nagy érdemeinek babérkoszorujában. Pedig még csak lépcsőjén áll az életdelelőnek, a közlekedési ügyhöz csak röviddel ezelőtt vette erős vállaira a kereskedelem és ipar gondozását is. Az áldások melyik forrását fogja tudni megnyitni még e tereken a nemzet számára? Erőteljes, fölbátoritó fölszólatása az e szakbeli férfiakhoz mintegy üde szellőt, uj lélekzetet öntött a némileg ellanyhult konstituciókba és erdélyi s romániai tanulmányutja, melyet a congeniális Wekerle pénzügyminiszterrel együtt tett, az örvendetes sejtelmek és remények egész raját keltették fel.

Ambár valótlannak s irányzatosnak tartjuk a „Pester Correspondenz« értesülései szerint egy bécsi heti lapnak azt a jelentését, mintha a tanulmányutnak az lett volna a czélja, hogy azok a nagy, beláthatlanul becses kincsek, melyeket az erdélyi föld rejt istenáldotta méhében s melyek a föld szine alatt messze be Romániáig elágaznak, keresztessenek és a világtőke segélyével értékesittessenek: a kincskeresési mesében mégis van valami. Ugy lesz azzal is, mint az egyszeri bölcs apának végrendeletével. Csak egy szerény, meglehetős sovány szántóföldet hagyok nektek, — igy szólt halálos ágyán a bölcs és jó apa az őt gyászolva körülálló fiaihoz, — de nagy kincs rejlik benne, ássátok ki azt, mindnyájatok dusan meg lesz jutalmazva. Mikor meghalt az apa és eltemették, kimentek a fiuk a szántóföldre, hogy felkutassák a kincset. Astak és ástak keresztül-kassul, több öl mélyen felturták a talajt és megforgatták minden göröngyöt, de a kincs csak nem került elő. Csalatkoztak a fiuk és boszankodtak. De mivel a szántóföldet már megmunkálták, elvetették gabonával. És ime, aratáskor hallatlan menynyiségü és hihetetlen minőségü aranybuza termett a szántóföldön. Most már látták, hogy milyen kincset hagyott nekik bölcs és jó atyjuk.

A meséből a tanulság, az alkalmazás a bölcs közgazdasági miniszterre és Magyarország fiaira, önkényt folyik. Valóban, ha valaha volt valaki, ugy Baross az, mit a francziák »piocheur«-nek, ásónak mondanak, valaki, ki folyton gondolkodik, kutat és mindig talál is valami értékeset, mit aztán a közjóra fordit. A zónatariffa hatalmas ütőkártya, melyet e nagy ember kijátszott, de még korántsem az utolsó kezében. Még tele van a keze jó kártyával, a mint tele van szive munkakedvvel, feje jó és hasznos eszmékkel. Számithatok rá, hogy a kereskedelem és az ipar számára is meg fogja ő találni a fellendülés és hasznos fölvirágzás eszközeit, a mint megtalálta a közlekedés számára. Azon nem szabad fennakadni, ha pezsgő buzgalmában néha egy kissé keményen, kiméletlenül lép fel: a ki a csillagok közt kutat, nem ügyelhet mindig kinos pontossággal arra, hogy jaj! valahogy egy gyöngedongáju féregre ne taposson. Barosst ugy kell venni, a milyen, mint egy „piocheur"-t, a ki nem kérdezi sokat, hogy szabad-e? hanem ott, a hol tenni valót talál, gyorsan s minden teketória nélkül a dologhoz lát.

Uj belgrádi követünk. A szerb fővárosból jelenti egy távirat: A kormány lapja Thömmel báró kinevezése alkalmával Ausztria-Magyarország iránt rokonszeves czikket közöl s azt mondja, hogy Hengelmüller nem járt helyes uton, a mit a bécsi kormány azzal manifesztált is, hogy visszahivta. A radikális kormány s a radikális párt őszinte barátságot akar Ausztria-Magyarországgal s a lap ama reményének ad kifejezést, hogy az uj követ mindent el fog követni, hogy Hálnokynak a delegácziók előtt kifejtett programmja szellemében az osztrák-magyar politikát a szerb nép érdekeivel összhangzásba hozza.

Thömmel báróról, a ki már a közelebbi napokban neveztetik ki belgrádi osztrák-magyar követté, érdekesnek tartjuk a következő adatokat közölni:

Thömmel Gusztáv báró körülbelül ötvennegyedik évében van, nagyszombati születésü és világot járt férfiu. Az 1866-ik év után több évig a cs. kir. katonai irodában működött s 1869-ben a dalmácziai lázadás alkalmával Cattaroba küldetett ka onai tudósitónak, és széleskörü nyelvismereteivel csakhamar magára vonta a katonai körök figyelmét. A szláv nyelveket szóban és irásban tökéletesen birván, később gyakran járt különböző küldetésekben a Balkán félszigeten. 1871-ben őrnagygyá, 1876-ban alezredessé léptették elő. Az okkupáczió alatt kapta a Lipót-rend lovagkeresztjét; a harmadik osztályu vaskorona rendet már 1866-ban megszerezte, mint százados. 1878-ban ezredesi rangra emelkedett. Egy évvel később a montenegrói udvarhoz miniszterrezidensnek nevezték ki. Mint ilyen fontos szerepet játszott a boszniai és herczegovinai lázadásoknál. 1883-ban hagyta el cettinjei állását, mely alkalommal a király a Szt. István-rend lovagkeresztjét adományozta neki, a minek alapja a bárói rangot is megkapta. Bár rendelkezési állapotban volt, 1884 ben sorszerint vezérőrnagygyá lépett elő. Az utóbbi években hosszu utazásokat tett, melyekből visszatérve, tavaly követté nevezték ki a persa udvarhoz s ez állásából hivták nemrég vissza, hogy a szerb udvarnál foglalja el a követi állást.

KÜLFÖLD.

— A Boulanger-per. —

A ma érkezett franczia lapok terjedelmes tudósitást közölnek Boulanger és társainak formaszerü megidézéséről és a per jelenlegi állásáról. A bünvádi eljárás 466 ik czikke értelmében a megszökött vádlottak, saját lakásukon trombitaszó mellett szólittatnak fel, hogy öt nap alatt jelenjenek meg az itélőbiróság előtt.

A biróság kiküldött közege, midőn Boulanger és társai lakására ment, trombita helyett kürtöt használt s kürtszó mellett ragasztotta ki a ház falára az idéző végzést, mely igy hangzik:

Mi, Le Royer Fülöp Ilés, az állami főtörvényszék elnöke;

tekintve, hogy 1. az állami főtörvényszék vádtanácsa 1889. julius 22-én elfogatási parancsot bocsátott ki Bzulanger, Dillon és de Rochefort-Lugay vádlottak ellen;

tekintve, hogy 2. a nevezettek nem voltak elfoghatók és hogy nem jelentek meg az értesitésüktől számitott 10 napi törvényes határidő alatt:

Elrendeljük, hogy Boulanger Dillon és de Rochefort-Lugay vádlottak ujabbi 8 napi határidő alatt kötelesek e biróság előtt megjelenni, mi ha nem történik, a törvény iránti ellenszegülésben lesznek bünösök, felfüggesztetnek polgári jogaik gyakorlásától és javaik a makacsági eljárás tartama alatt zár alá vétetnek.

Meghagyjuk a végrehajtónak, hogy a jelen rendeletet foganatositsa hogy az trombita-, vagy kürtszó mellett hirdesse ki, egyuttal pedig függeszsze ki ugy Boulanger Dillon és Rochefort-Lugay legutóbbi lakásának kapuján, mint a kerületi elöljáróságnál és végre ezen főtörvényszék tanácstermének ajtaján.

Le Boyer aláirása után még a következő sorok olvashatók:

„En Dupuis Károly Maria, György, miután megfuvattam a trombitát, az egybegyült lakók előtt nyilvánosan felolvastam e rendeletet.

Dij: 0 fr. 75."

A „Figaro" elmondja, hogy Boulanger tábornok az elutazását követő napon, házát bérbe adni szándékozott. De azóta rendeletet adott, hogy a ház kapujáról vegyék le a bérleti hirdetést, mert biztos számit arra, hogy október folyamán Párisban lesz.

A tábornok háza most teljesen lakatlan s az a szemben levő ház felügyelőjének gondja alatt áll. Midőn a trombitaszó a kösött rendelet kifüggesztése alkalmával megszólalt, a házfelügyelő nejével és gyermekeivel együtt kirohant a házból. A végrehajtó kézbesitette neki az idézést és a biróságszolgához fordulva, igy szólott: Teljesitse a törvény értelmében kötelességét." A szolga erre kiragasztotta a rendeletet.

A „Figaro" konstatálja, hogy a végrehajtó egyszerüen kézbesitette a rendeletet, de azt nem olvasta fel, a minthogy a felolvasásra vonatkozó paragrafus nem is foglaltatik a rendeletnek ama szövegében, mely a lapokkal közöltetett. Azokban a példányokban azonban, melyek kifüggesztettek, benn van, hogy a rendelet felolvastatott, a mi azonban nem felel meg a tényállásnak. A kifüggesztett rendelet körül azonnal nagy népesoportosulás támadt; később pedig azt sárral ldobáltákmeg, ugy hogy annak tartalma olvashatlanná vált.

A mi az ellopott és a „Cocarde" által közölt birósági okmányokat illeti, erre nézve ugy a franczia lapok, mint a ma érkezett „Times" körülbelül egybevágó közleményeket hoznak. A „Times" értesülése a következő:

A mint a „Docarde" ban a tanuvallomásokat tartalmazó birói aktának egy része megjelent, a főügyész rögtön vizsgálatot inditott, melynek eddigi eredménye ezekben foglalható össze: A tanuvallomásokat tartalmazó okmány kinyomatás végett a szenátus nyomdájának igazgatója, Mouillott kezeibe adatott át. Az igazgató azt mondja, hogy indiskréczió megelőzése czéljából szokatlan elővigyázati intézkedéseket tett. A szedők állandó felügyelet alatt voltak s egyikük sem kapott kezeibe összefüggő egész darabot a kéziratból. A kéziratok a szedés után rögtön elzárattak s a szedés is biztos helyre tétetett. A korrekturák szintén szigoru ellenőrzés alatt tartattak s az igazgató által adattak ki a korrektoroknak s általa vétettek azoktól vissza.

A nyomatás alkalmával az ellenőrzés ép ily szigoru volt. A kiadott ivek meg voltak számozva s a mint egy példány az okmányból kinyom tott, az igzgató által vétetett át. Midőn mind a 300 példány ki volt nyomatva, a szedést szétszedték, a kinyomatott példányokat pedig Neveu Viktor főszedő adta át az igazgatónak, ki azokat egy külön szobában zárta el. Ez pénteken reggel 5 órakor történt; a kulcsot Guygoux házmesternek adták át. A kinyomatott példányok szintén számozva voltak. Guygoux

---

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

(Augusztus 2.)

Országgyülési tudósitás.

(Szerkeszti Stuller Ferencz, 1839. junius 7. — 1840. febr. ár 27.)

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

Az 1839—40-iki országgyülésen már nagyon összetorlódtak a sérelmek, melyeket a kormány erőszakossága a magyar alkotmányon elkövetett; Vesselényit, ki az 1838-iki árviz alkalmával feláldozólag viselte magát, elfogatta; Kossuthot s az országgyülési ifjakat elitéltette, sőt a legnagyobb sértést az országgyülés megnyitása kor követte el. Pestmegye megválasztotta követekül gróf Raday Gedeont és Szentkirályit. A kormány azonban gróf Ráday Gedeont az országgyülésen való megjelenésétől eltiltotta. Ez oly nagy megsértése volt az alkotmánynak, hogy az országgyülésen óriási hullámokat vetett s háttérbe zoritott minden egyéb kérdést. Hasztalan sürgették a főrendek a királyi leiratok tárgyalását s a sérelmek mégis bele mentek a feliratba, melyek ő felsége elé terjesztettek.

Az alkotmányon ütött sérelmek különös szószólója volt Szentkirályi Pestmegye követe, a ki minden egyéb kérdéseknél egyedül az alkotmányon ejtett sérelmeket hangoztatta, s neki tulajdonitható egyedül, hogy miután a sérelmeket az 1839. junius 24. és 25-ikei kerületi üléseken tárgyalták a junius 6-ikai országos ülés a királyhoz intézendő feliratba azokat felvette. Különösen kitünik ez alkalommal Nagy Pál Sopron követe s Deák Zala követe.

Lássuk azonban e gyülések tárgyalását az Országgyülési tudósitás alapján, mely Kohn Salamon ur szivességéből jelenleg a Kölcsey Egyesület birtokaba van. A szép kézirással kiállitott Országgyülési tudósitás 7—8 kettős száma foglalkozik e tárgyalásokkal.

Junius 24-iki kerületi ülés a szólásszabadság tárgyában. Szentkirályi (Pest). Az 1835 junius 22-től egész az országgyülés végéig egy gyászos alakotlát huzódni a RRk tanácskozásain, — a szólás-szabadságon ejtett sérelmek között első volt B. Veselényinek a szathmári gyülésen mondott beszédéért, később Balogh Jánosnak országgyüléseni nyilatkozatáért pörbe lett idéztetésök, nem lehetett, hogy az akkori országos RR., kik a szólásszabadságot az alkotmány védpajzsául tették, fel ne szólaltak volna e mellett — felszólaltak igenis s 17 rendbeli üzenetet váltottak a főrenddel s igen sajnosan esik az, hogy épen ezen fő RRk akasztották meg a felhivásnak ő Felsége elébe lehető juthatását. Ugy látták az akkori országgyülési RRk is, hogy midőn valaki közhelyen mondott beszédért büntetés alá vonható, azt ugyanazon közhely birósága itélje el. Erre a fő RRk okoskodása az volt, hogy eme perek már biró előtt lévén, majd fog az a maga illetőségeért szólani; azonban a fő RRk emez állitása csupán csak a magános perekre alkalmazható — de veszedelmes azon állitás is, mintha a biró itélete ellen többé kifogást tenni nem lehetne (mert ez nagy önkényre adna alkalmat és hogy a perlekedőket a biró önkénye ellen védették az ország RR-ei, bizonyitják az 1J08. eszt. midőn Illésházi perét a rendek megsemmisitették; igy van az külső országokban is, hol az itélőszékeken kivül, még egy cassations-törvényszék létezik, mely a biróság elleni helyes kifogások esetében a pört megsemmisiti. Egyébbiránt a mi a szólásszabadságon ejtett legközelebbi sérelmeket illeti: látunk itt törvénytelen befogatásokat, látunk perbeidézéseket, látjuk a megyék végzéseinek megsemmisitését s több más ilyetén sérelmeket. — 1-ör az országgyülés után mindjárt következett az ifjaknak katonai erővel elfogatása. 2-ik sérelem, hogy midőn Pestmegye ezen tárgyban feliratot tett a királyhoz, és sokáig válasz nem érkezett, akkor a megye küldöttséget menesztett ő felségéhez, de elébe nem bocsáttatott. 3-ik sérelem azon számtalan leirások, melyek a vármegyék hűségét kétségbe hozni akarták, melyekben az mondatott, hogy mi nem arbitriumukat a törvényhez, hanem a törvényt azt arbitriumokhoz kötjük. Igy éltek vissza kormányférfiai ő Felsége nevével, igy depopularizálták a Fejedelem szent nevét, azt akarták ráfogni nemzetünkre, mely mindig hü vala, hogy most már kevesebb hűséggel viseltetik. 4-ik sérelem az, hogy az ifjak pörében a birák eltértek a törvény rendes folyamatától, a pört szabadon választott ügyészeknek kiadni nem akarták, mert azok a titoktartási esküt el nem fogadták: az ifjak védelme a szegények ügyvédére bizatott, a midőn ez iránt a pestmegyei közgyülésen többen felszólalának, akkor egy még nagyobb sérelem jött közbe, mert a szólók ellen becsteleneségi per indittatott; — tovább menvén a sérelmek során, báró Veselényi Miklós rá nézve a fő törvényszékek önkényt beleavatkoztak az 1791. 12-ik törvényczikk magyarazatába; Kossuth Lajos pörében a törvényszékek a szóváltás visszahivására még csak nem is feleltek. Megértették továbbá a nyilvánosságot, mert Veselényi pörének a megyékkel tett közlését terhelő körülményeknek tekintették; sértve volt végtére minden szólás és irásbeli szabadság, amennyiben Kossuth Lajos egy oly levelezésért fogatott el, melyet egész megyegyülés alatt köztudomásra folytatott.

Több szabadelvü követ hozzászólása után Pulszky Sáros követe, conzervativ szellemben beszél a kérdésről: „Utasitás szerint nem akar beleereszkedni a birói itélet feszegetésébe, nem akarja metszőkéssel ujra felhasogatni a behegedt sebeket, korunknak különben is sok arnyéklatai közé tartozik, hogy minden nagyot le akar dönteni. Ha most a birák iránti bizodalmat ledöntjük, hosszu időkön nem lehet azt visszaállitani."

Még konservativabban szól a kérdéshez a junius 26-ikai országos ülésen Nagy Pál Sopron követe, ki 1807-ben szabadelvü magatartásáért — ad audiendum verbum regium idéztetett. Nagy Pál (Sopron). „Ha felségsértési esetek el fognak soroltatni, szükséges lészen kimondani azt is, hogy melyek a Crimen laesae Nationis esetek. Hogy a közgyülésen mondott beszédekért ne lehessen senkit nótára idézni de igen is a közpiaczon mondottakért, melyek fegyvernél veszedelmesebbek. És igy szóval is lehet hütlenséget elkövetni Egyébiránt nem tartja helyén, hogy most, midőn a pesti sérelemnek rögtöni orvosoltatását kivánjuk 1791. 23 magyarázatába ereszkedjünk. A biráknak e perekben procedurájukat és itéletöket törvénytelenek találja ugyan, mégis őket annyira függetleneknek kivánja, hogy ha maga ő Felsége mondta volna is, hogy ő az ifjakat az itélet ellenére felszabaditja, azt nem lehetett volna elfogadni, igy nekünk sem lehet a birák itéletét feszegetni, különben az következnék, hogy mi az ifjak ellen szóló birákat, a felség a mellettük szólókat fogja kivánni. A mult 1825. országgyülésen, midőn a magánosok közti viszonyok kérdése forgott fenn, a törvényhozás törvénytelenek mondta ugyan a birák itéletét, de mind a mellett ezeket nem cassálta s azt sem mondá, hogy mindenki fizesse vissza az itélet által károsultnak pénzeit; a szóló kijelenti, hogy ő B. Veselényit, Kossuthot és az ifjakat sem nem pártolja sem nem kárhoztatja; de régi kemény törvényeink mellett nem lehetett őket a Fiscusnak más, mint hütlenségi perbe idézni. Mindnyájok közt azonban legnehezebb sorsuk volt az ifjaknak, kikről az itéletben az mondatik, hogy már az országgyülés alatt tartottak összejöveteleiket, ha tudta ezt a kormány, miért mindjárt akkor nem ellenezte, és mikor mint lázasztók ellen pör indittatott, a külföldön azt a nevetséges pasquilt csinálták, hogy lefestettek 4 porban játszó gyermeket fegyverekkel környezve, s aláirták „Revolution de Hongrie." Vesselényire nézve nem tartja a szóló az itéletet terhesnek sőt ugymond, ha bebizonyittatnék, hogy ő a kormány ellen mondottokat a szathmári gyülésen a törvényhozó Pest ellen mondotta volna, akkor most a Báró nem volna Gräfenbergben. — Kossuthot szintén büntetésre méltónak állitja azért, mert közlései egyoldaluak voltak" stb.

Ez egyoldalu beszédre Deák Zala követe adta meg a választ. „O Sopron követének előadásait nem tartja következetesnek; mert törvényteleknek tartja az itéleteket, és mégis azokat megszüntetni s a birákat feleletre vonni nem akarja, holott a kormányt feleletre lehet vonni. B. Veselényi ellen mondott szavára pedig azt jegyzi meg, hogy Sopron követének szive jobbi mint szavai, s meg van győződve a felől, hogy a követ ur maga is örül azon, miszerint Veselényi legalább Grätenbergbe bocsájtatott, ha azon sok áldozatáért, melyeket a mult vizaradáskor az emberiség ügyében tett, legalább szeme világa megmarad, s ha ezt nem ugy értette Sopron követe, ugy óhajtaná, hogy a kormány ilyen elvü férfiunak hatalmat ne adjon, mert azt legnagyobb önkény gyakorlására forditaná."

Egy dolog az, a mi leginkább megragadja figyelmünket, az ez abban áll, hogy oly szép magyarsággal beszélnek, mintha nem is a latin nyelven nőttek volna fel, a tud. akadémia még gyermek korát éri (akár az aradi Kölcsey-egyesület), azon kivül az iskolákban még mindig üldözik a magyar nyelvet, mint a julius 1-én tartott kerületi ülésen Klauzál előterjeszti. „A mi a tanitásokat illeti, sérelmképen adta elő, miképen a szegedi kegyes atyák oskolájában a nyilvános ugynevezett defensiókat magyar nyelven kezdvén adatni, az oskolai főigazgató ezt betiltotta, s a betiltást a helytartótanács elfogadta. — A nyilvános tanitókra nézve az volt a RR-k. közakarata, hogy a tudományok, sőt maga a deáknyelv is magyar nyelven tanitassanak. — Az aradi sláhintézetnél is a tanitás magyarul legyen. — Ez utóbbit bizony még ma sem értük el.

Közli: Laukó Albert.

azt mondja, hogy ő tőle a kulcsot ugyanazon reggel egy Neveu Jeanne nevü szedő leány elkérte, azt állitván, hogy a szobában benfeledett valamit. Hogy mi történt ekkor, az az igazgató nem tudja. Tény, hogy midőn az nap délután a 300 példányt a szenatusnak át kellett adni, csak 299 példányt találtak a szobában. A 199 számmal ellátott példány eltünt. Rögtön sürgönyöztek Neveu Viktornak Issybe, ki azt felelte vissza, hogy ő 300 példányt adott át s ha a 199. szám hiányzik, akkor csak az történhetett, hogy tévedésből két példányt számozott meg 198-czal. — Ez azonban valótlannak bizonyult. Délután 7 órakor az igazgató találkozott a „Figaro" emberével, ki igy szólitotta meg: „Gyönyörüen sikerült a példányok nyomása! Egy példány ma kezeim között volt reggel s az' kérdezték tőlem, mit ér. Erre én azt válaszoltam, hogy megér 400 frankot." Mind Neveu Viktort, mind Neveu Jeannet még az nap elfogták. A kettő között, daczára nevük hasonlóságának, semmiféle rokoni viszony nincs. A leány elfogatásakor teljesen nyugodt volt s azt mondá, hogy be fogja bizonyitani teljes ártatlanságát, mert nővére, Róza, volt legutoljára a szobában. Másrészről azonban Jeanne udvarlója, mint a biróság megállapitotta, azzal vigasztalta az előbbinek szállásadóját, hogy ne aggódjék a lakbér miatt, mert Jeannenak van pénze, pedig Jeanne az utóbbi időben nagy pénzzavarban volt s csak nem rég levonást eszközöltek addigi fizetéséből.

A »Cocarde« közlései különben mint hivatalos részről állitják, szándékosan meg vannak csonkitva s a Boulangerra terhelő adatok több helyütt el vannak hagyva. Annyi azonban kétségtelen, hogy a „Cocarde" szerkesztősége egy teljes nyomatott példánynak birtokában van.

Vilmos császár angolországi utja. A német császár julius 31-én reggel hét órakor szállt Wilhelmshavenben hajóra, hogy Angliába utazzék. A külső kikötőben tizenkét különböző nagyságu német hadi hajó várta s ez a tekintélyes flotta, mely sokkal nagyobb, mint az volt, mely a mult évben Peterhofba vitte, alkotja diszkiséretét. Az angol partoknál a császári vendéget nagybátyja, a walesi herczeg fogja üdvözölni még impozánsabb hajóraj élén. Ez azonban csak egy töredéke lesz annak a hatalmas tengeri haderőnek, mely a császár tiszteletére tartandó nagy flottaszemlében részt fog venni. Az angol tengerészet összes rendelkezésére álló hadihajói együtt lesznek a szemlén. Még a tartalékhajókat is mozgósitották ez alkalomból s Vilmos császár olyan nagyszerü látvány szemtanuja lesz, minő a legritkább esetekben szokott kinálkozni. A császár valószinüleg augusztus 9-én érkezik vissza Berlinbe, hová Ferencz József királyunk Ő Felsége programmszerüen fog megérkezni. Sándor czár látogatásáról azonban még mindig nincs hivatalosan hir, ámbár valószinü, hogy a czár augusztus 22-dike és 26-dika közt lesz Berlinben. Legalább ott azt a körülményt, hogy a gárdahadtest csak 26-án indul őszi gyakorlataira, a czár látogatásával hozzák kapcsolatba.

LEGUJABB POSTA.

— Boulanger elleni vádak. A Boulanger pör több ügyiratát teszik ismét közzé. Cambon madridi követ, volt tuniszi ministerrezidens elődadta, hogy az állásvadászok és spekulánsok a gyarmaton pártot képeztek, kik Boulangernak reklamálták a kormányzói állást és katonai parancsnokságot. Boulangernak Párisba hivatása előtt egy gyülésen heves beszédet tartott a polgári uralom ellen. — Blandin képviselő ezeket mondta: Thiebaud volt boulangista ügynöktől hallotta, hogy Boulanger Napoleon Jérome herczeggel tárgyalt a bonapartisták támogatása ügyében. Blandin meg van győződve, hogy Thiebaud közvetitésével jött létre Jerome Napoleon és Boulanger közt a megegyezés.

— Bolond hirek. A börzén az az álhir terjedt el, hogy Boulanger öngyilkosságot kisérlett meg. A kurzusok erre emelkedtek. A „Kreuzzeitung" „nix daitsch" czimen egy ostoba vezérczikket közöl, melyben azt fejtegeti, hogy Ausztria és Magyarország németellenes elemei a szövetséget megrenditik. Németország nem azért kötötte meg a szövetséget, hogy oltalma (?) alatt Ausztria-Magyarország németellenes népek taborává váljék.

Azokat a börzei hireket, mintha Boulanger öngyilkossági kisérletet követett volna el, megczáfolják.

— A krétai zavarok. Krétából rossz hirek érkeznek. A sziget különböző hirek érkeznek. A sziget különböző részein egyre harczok folynak nagy véronttással. Egy keresztény falut felgyujtottak. Egyes városokban, hol mohamedánok és keresztények laknak, teljes pánik uralkodik.

NAPTAR.

Augusztus 2. Péntek. Róm. kath. naptár Alfonz. Prot. naptár: Gusztáv. Görög-orosz naptár (julius 21) Simeon és János. Nap kél 4 óra 41 perczkor, nyugszik 7 óra 30 perczkor.

A „Kölcsey Egyesület" könyvtára (Szabadság-tér 1 sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 3-4 s pénteken 11—12 óra között.

Az

„ARADI KÖZLÖNY".

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése junius végén lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Arad, 1889. julius 25.

Az „Aradi Közlöny"
kiadóhivatala.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE

Kisasszony tanitónők.

— Az iskolaszék ülése. —

Ha a minister is ugy akarja, mint Aradváros iskolaszéke, akkor a jövőben Aradon minden tanitónő kisasszony marad. Nem szabad egynek sem férjhez menni, belekóstolni a családi élet édességeibe, örömi földi boldogságnak, szeretni, szeretőnek lenni . . .

Ezt határozta tegnap az iskolaszék hosszu, zajos vita után, mely tele volt érdekes részletekkel. Sokan küzdöttek a mellett, hogy hát a tanitónő is csak asszony, kinek van hivatás adva a természettől is, de előállottak a komolyabban gondolkozók s kimutatták, hogy az a tanitónő, kinek férje, plane gyermeke van, nem végezheti az iskolában lelkiismeretesen kötelességét s többször helyettesitésre szorul, a mi pénzbe kerül. A határozatot felterjesztik jóváhagyás végett a miniszteriumhoz.

Tárgyalt az iskolaszék még egyéb érdekes ügyet is, melyről alább adunk tudósitást.

Az ülésen Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt jelenvoltak: Millig József iskolafelügyelő, Tarjányi Vilmos, Hán Alajos, Schuszter Illés dr., Szőllőssy Károly, Pollák Gyula dr., Kuncz Elek, ifj Kristyóry János, Kerner Peter, Remetey F. Károly, Varjassy József, Árkay Kálmán, Heeger Ernő dr., Péterffy Antal, Boros Vida, Szalay Károly iskolaszéki tagok és Verner László jegyző.

Megnyittatván az ülés polgármester jelenti, hogy most a julius havi ülést nyitja meg, miután ez a rendes ülés ki esett augusztus első napjára.

A napirend első tárgya Millig József iskolafelügyelő inditványa volt a tanitónők férjhezmenetele tárgyában. Tehát igen érdekes, a mellett fontos kérdésben. Aradon tudvalevőleg két férjes tanitónő van és két tanitónő, a ki jegyben jár. A többi mind kisasszony. A javaslat ezek javára dönt. Elmondja, hogy a férjes tanitónők nagyon sokszor családi körülmények folytán gátolva vannak abban, hogy az iskolában megjelenjenek, magukat nem képezhetik ugy, mint a férjtelenek, kik szabad idejüket önképzésre fordithatják. A javaslat idejének látja felvetni azt a kérdést, meghagyandók-e a férjes tanitónők állásaikban. Azt vitatja hosszasan, hogy a férjes tanitónő jó gondos anya és lelkiismeretes tanitónő nem lehet egyszersmind. Inditványozza hogy a kik a jövőben férjhez mennek a tanitónők közül, azok állasaikról lemondottaknak tekintessenek s ezentul szigoruan köttessék ki a pályázati hirdetményben, hogy csak olyan tanitónőket alkalmaz a tanügy érdekében a város, kik nem fognak férjhez menni. A már most férjes tanitónők hagyassanak meg állásaikban.

Salacz polgármester melegen pártolja az inditványt, a mely kétségtelenül javára lesz a tanügynek. Szerinte helyes volna, hogy az inditvány, elfogadás esetén 1890-ben lépne életbe. Kik eddig még férjhez mennek, meghagyatnak állásaikban.

Varjassy József nem pártolja az inditványt, mert ezzel ujabb coelibátus alkottatnék. Az eddigi eredmény azt mutatja, hogy a férjes tanitónők tökéletesen megfelelnek állásuknak s elég idejük marad önképzésre is. Nem pártolja aztán erkölcs, a természet törvényeinek érdekében sem. Szerinte az ily eljárás injuria volna. Ha netán elfogadná az inditványt az iskolaszék, 1890-nél hosszabb határidőt kér.

Salacz polgármester azt vitatja, hogy az inditványnak óriási előnye van a tanügy érdekében, de financziális szempontból is, mivel akkor nem lenne olyan sok helyettesitésre szükség.

Remetey F. Károly az inditvány mellett szól s annak előnyeit sorolja fel. Mivel azonban keresztül vinni nehéz dolog, azzal a módositó inditvánnyal lép fel, hogy a férjes tanitónők bizonyos időszakban helyettesittessenek.

Boros Vida ellenzi ezt társadalmi szempontból, mert ez az eljárás az anyákat olyan tettek elkövetésére késztethetné, mi törvénybe ütközik. Kijelenti, hogy az iskolafelügyelő javaslatához hozzájárul. A város 20—25 tisztességes leánynak állást, megélést ad a tanitónői pályán, de ha ezek közül valaki férjhez megy, megél férje után s illő, hogy más leánynak nyujtson alkalmat a megélhetésre. A visszaható intézkedésnek minden körülmény közt ellene van.

Heeger Ernő dr. azt mondja, hogy e kérdésben lelkiismeretesen határozni alig lehet, mert mindkét dolgot eléggé lehet indokolni. Ő a czélszerüség szempontjából hozzájárul az iskolafelügyelő inditványához, azzal a módositással, hogy a kik már tanitónők, azokra az nem vonatkozik. A határozat a jövőre mondattik ki s igy évet kikötni czélszerütlen, helytelen.

Péterffy Antal elfogadja a javaslatot, de annak szeretné egy bizottság által megállapittatni a részletelt is, igy pld. azt, mi történik egy tanitónő nyugdijával, ha férjhez megy s igy állását elveszti?

Heeger és Salacz polgármester oda nyilatkoznak, hogy az egyszerüen elveszti nyugdiját, mert tudomása volt arról, hogy férjhezmenetele esetén állásáról le kell mondania.

Arkay Kálmán hosszasabban szól hozzá a kérdéshez, Védi a régi uzust, az inditványt ellenzi.

Kuncz Elek azt inditványozza, hogy ez az ügy, miután még nem ért meg eléggé s kevés iskolaszéki tag van jelen, adassék kitanulmányozás, véleményadás végett egy bizottságnak.

Erre elnöklő polgármester szavazás alá bocsátotta a kérdést.

A kisebbség a halasztás mellett szavazott, mig a nagyobb többség elfogadta az iskolafelügyelő javaslatát, mely az iskolaszékhöz a közigazgatási bizottsághoz terjesztetik most be, hogy jóváhagyás végett juttassa el a közoktatásügyi miniszterhez.

Az érdekes tárgy után a pernyávai gyermekkert ügye került szóba. A polgármester jelenti, hogy 240 frt évi bérért találtak már alkalmas helyiséget. Róth Amáliával nem tudtak egyezségre jönni a felszerelések átadására vonatkozólag. Ezért inditványozza, hogy az ovodát a város szerelje fel s az óvónői állásra pályázatot hirdessen.

A kérdéshez Tarjányi Vilmos, Arkay Kálmán és Boros Vida hozzászólása után, polgármester inditványa elfogadtatott. Az óvónői állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Az iskolafelügyelő inditványozta ez után, hogy a város most állitsa fel a polgári leányiskolát négy osztálylyal, a mely koltségbe sem kerül, sőt jövedelmet hajt.

Kuncz Elek nem fogadja el ezen inditványt, mert ellentétben van az iskolaszék egy előbbi határozatával, hogy tudniillik a miniszteriummal folytatja a tárgyalást ez ügyben. Kéri az iskolaszéket, ne siesse el a dolgot.

Salacz polgármester az iskolafelügyelő inditványához járul. A miniszteriummal való tárgyalást megszüntetni kéri, mert a polgári leányiskola felállitása sürgős. Ez inditvány el is fogadtatott s beterjesztetik az augusztusi közgyüléshez.

Nehány jelentéktelen ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **Institoris Kálmán,** Aradváros főjegyzője az este Abbaziába utazott, hogy megrendült egészségét helyreállitsa. Kivánjuk, hogy minél előbb s a legjobb egészségben térjen vissza hozzánk.

— **Mit fizetünk Aradról a zóna szerint?** Az aradi közönséget, különösen azon részét, a mely utazni szokott, kétségtelenül az érdekli most legjobban, mit fizetünk Aradról a zóna-tariffa szerint. A julius 30-án megjelent „Utmutató" már hozza a részletes kimutatásokat. A minket érdeklő rész benne a következő: Aradtól Budapestig személy- és vegyesvonaton I-ső osztály 8 forint, II-ik osztály 5 frt 80 kr, III-ik osztály 4 frt. Aradtól Sofronyaig I-ső osztály 30 kr, II-ik 15 kr, III-ik 10 kr. Kurticsig I. 30 kr. II. 15 kr, III. 10 kr. Lőkösházáig I. 40 kr, II. 22 kr, III. 15 kr. Bánhidi major I. 40 kr, II 22 kr, III. 15 kr. Kétegyházáig I. 1 frt 50 kr, II 1 frt 20 kr, III. 75 kr. Csabáig I. 2 frt, II. 1 frt 60 kr, III. 1 frt. Aradtól Tövisig I. 8 frt, II 5 frt 80 kr. III 4 frt. Budapestről Tövisig szintén ennyit kell fizetni. Aradtól Glogovácz és Mondorlakig I 30 kr, II 15 kr, III 10 kr, Gyorokig I 40 kr, II 22 kr III 15 kr, Ménesig szintén ennyi. Paulisig és Baraczkáig I 50 kr, II 40 kr, III 25 kr, Radna-Lippáig, Milova-Odvosig I 1 frt, II 80 kr, III 50 kr, Berzováig I 2 frt II 1 frt 60 kr, III 1 frt, Tótváradig, Soborsinig, Iltyóig I 2 forint 50 kr, II 2 forint III osztály 1 frt 25 kr, Zám, Burzsuk, Guraszadáig I 3 frt 50 kr, II 2 frt 80 kr, III 1 frt 75 kr, Déváig I 5 frt, II. 4 frt, III 2 frt 50 kr, Piskiig ugyanannyi. Budapesttől Kolozsvárig I 8 frt, II 5 frt 80 kr, III 4 frt. Budapesttől Nagyváradig ugyanannyi. Budapesttől Aradig, Glogováczig, Mondorlak, Radna Lippa s egész Tövisig szintén a fenti árak vannak. Budapesttől Zimonyig I 8 frt, II 5 frt 80 kr, III 4 frt, Budapesttől Bécsig I 8 frt, II. 6 frt 30, III. 4 frt. Budapestről Temesvárig I 11 frt 40 kr, II 8 frt 30 kr, III 5 frt 70 kr. Orsováig I 18 frt 69 kr, II 14 frt 12 kr, III 9 frt 45 kr, Budapestről Brassóig I 9 frt 60 kr, II 7 frt, III 4 frt 80 kr. Kolozsváron át. Aradról Uj-Aradig I 46 kr, II 35 kr, III 24 kr, IV 13 kr, Temesvárig I 3 frt 32 kr, II 2 frt 47 kr, III 1 frt 67 kr. Csabától Szegedig I 3 frt, II 2 frt 40 kr, III 1 frt 50 kr Orosházáig I 1 frt 50 kr, II 1 frt 20 kr, III 75 kr, Podgyász viteldijak: 1—55 kilométerig 1—50 kilogramm sulyig darabonkint 25 kr, 51—100 kilogrammig 50 kr, 100 kilogrammon tul 1 forint. 56—100 kilometerig ugyanazok a fenti suly szerint darabonkint 50 kr, 1 frt, 2 forint, 100 kilométeren tul 1 forint, 2 forint, 4 forint. Arad Budapestől 436 kilometernyi távolságra esvén, tehát egy 50 kilogrammnyi sulyu málháért 1 frt, egy 56—100 kilogramm sulyért 2 frt és 100 kilogrammnál sulyosabb málháért 4 frt fizetendő.

— **Barleon Alfréd** aradi hadmérnök-igazgatósági I. osztályu századost a király Kassára helyezte át hadmérnök-igazgatói minőségben:

— **Érdekes eljegyzési hir.** Müller Károly ismert tekintélyes aradi fiatal ügyvéd, az aradi függetlenségi párt elnöke, tegnap este jegyezte el Lukácsy Miklósnak az I. aradi takarékpénztár nagynépszerüségü vezér-igazgatójának feltünő szépségü leányát Lenke kisasszonyt. — A legzavartalanabb boldogságot kivánunk a kötendő szép frigyhez!

— **Végrehajtások a félmilliós ternó ügyében.** A félmilliós ternó históriájának bonyodalmas szálai elnyultak már Aradra is. Az osztrák kincstár megbizásából a budapesti kincstári jogügyi igazgatóságnál alkalmazásban levő Schiller Miklós kincstári ügyész megkereste a temesvári kir. törvényszéket, hogy Aradon azon helyeken, hol Farkas Menyhért alapitványokat tett és adományozott, biztositási végrehajtásokat eszközöljön. — A temesvári kir. törvényszék megkeresésére és az aradi kir. járásbiróság közvetitésével tegnap Farkas Gyula dr. aradi kincstári alügyész és Ortutay kir. járásbirósági végrehajtó kiszállottak a kérdéses helyekre és foganatositották a végrehajtásokat. Aradvárosnak tudvalevőleg 2100 frtot adott Farkas, Aradmegyének 500 forintot s a vörös-kereszt egyletnek 50 frtot. Apósánál, Bogdánffy Gergelynél 25,000 frtot tett le. Testvérének, Farkas Józsefnek — ki Limbecknél van alkalmazásban 8000 forintot adott. — Most jött tudomásunkra az is, hogy mikor Farkas Menyhért Budapestről aradmegyei birtokára, Drauczra, két fővárosi detektiv követte lépteit. Az egyik, mint koldus, a másik mint fakereskedő férközött hozzá s beszélt vele. Farkasnak feltünt ugyan, hogy a koldus erős és egészséges, de a detektiv olyan ügyesen kivágta magát előtte, hogy Farkas nem tudhatta meg kilétét. Ez a két detektiv jött Farkas nyomában Aradra is.

— **Az aradi kir. pénzügyigazgatóság** tegnap megkezdette működését. Most folyik az átköltözés a kincstari palota földszinti részéből a második emeletre. Egyes hivatalok már tökéletesen berendezkedtek s akadálytalanul végzik a dolgot. Megérkezett a pénzügyigazgató, Krausz József is, ki Fábián László főispán kezeibe, Drahotuszky Rezső helyettes pénzügyigazgató pedig Krausz József kezeibe letette a hivatalos esküt.

— **A dohánybeváltó-hivatal átköltözése.** Az aradi m. kir. dohánybeváltó felügyelőség a pénzügyi palota második emeletéről ugyanosak a pénzügyi palota baloldali földszintjére, a feloszlatott kir. illetékszabási hivatal volt helyiségeibe költözött.

— **A szerdai sajtóperben,** melyben Barcianu János román izgatót oly kegyesen felmentette az aradi esküdtszék, Parecz György kir. ügyész tegnap utólagosan bejelentette a semmiségi panaszt s igy kilátás van reá, hogy még sem fog büntetés nélkül elmenekülni az az ember, ki oly vakmerő sértéseket vágott oda a magyar alkotmányhoz. — Tudósitásunkra vonatkozólag is kell egy kis helyreigazitást közölnünk. Azt irtuk ugyanis, hogy mikor Barcianut felmentették, odafordult az esküdtekhez s magyarul megköszönte a kegyességet. Az igaz, hogy ezt megtette, de románul s Antonescu Döme esküdthez fordulva.

— **Filloxera Kladován.** Aradmegye Kladova községének szőlőiben a filloxszera jelenléte megállapittatván, az emlitett község határa zár alá helyeztetett s az aradi zárlati csoporthoz osztatott be.

— **Az aradi siketnéma intézetnek** a Rökk-féle kulturális alapitvány kamataiból a miniszterium 500 frtot utalványozott ki.

— **Vadászok figyelmébe.** Miután a vadászati engedély kiváltása julius 31-én lejárt, figyelmeztetjük azokat, kik vadászni akarnak, hogy még nyolcz napig kivételesen megválthatják az engedélyt az aradvárosi adó hivatalban.

A „zóna".

Tessék beszállni! Itt van az Olcsó János: az uj zónarendszer; mesés olcsón lehet utazni mindenfelé! Tessék beszállni!...

Szegény jó öregapám, dehogy seitetted volna ezt ezelőtt ötven esztendővel! Mikor te akkoriban a Balaton mellől fel akartál jutni Pestre, három hétig készültetek a rengeteg utra, az öreg Péterrel meg az egész háznéppel egyetemben. Az öreg Péter — akkortájt ugyan még magamforma legényember volt, de azért én mégis csak az öregnek mondom — megvizsgáltatta a szekeret tövirül-hegyire, a saraglyától a hámfáig megkopogtatott minden szeget, meghuzott minden srófot. Ügyet vetett a szerszámra, megpatkoltatta a lovakat, s még azt is kipróbálta, nem nyilalta-e meg az ügyetlen kovács a derék állatokat. Hát még a nagy sütés-főzés! forrt a feje a háznépnek hogy csak meglegyen a temérdek elemózsia az istelen nagy utra. A nagy bucsuzás után háromszor is visszafordultatok; mindig otthon felejtődött valami. Végre neki indultatok vidám ostorpattogással; derék két állat husta a szekeret, mégis beletellett egy hét oda, egy két vissza.

Milyen más világ van mostanában. Mi már nemcsak „vasutazunk", hanem „zónázunk" is. Persze az öreg Péternek hiába mesélem ezt, ő hamarább megismerte az olcsó utazás módját, mint ahogy Baross Gábor kifundálta, s zónarendszer nélkül elutazott a legmesszebb levő zónába. De ha élne a szegény öreg, akkor is hiába mesélném neki a dolgot, egy szót se hinne belőle.

— Hogy is ne, — mormogná zsémbelődő hangján, engem ugyan nem tesz lóvá az ifiur. Mintha nem ismerném a módját azoknak az uraknak odafönn. Azon jár az eszök, hogyan szedjenek ki mentől több pénzt a népből, inkább tizszer felsrófolják az adót, min sem egyszer könnyitsenek a dolgán. Én bizony egy betüt se hiszek a dologból.

S bizony nem volna igazad jó öreg Péter. Persze, hogy „azoknak az uraknak odafönn" csakugyan azon jár az eszök, hogyan szedjenek ki mentől több pénzt a népből, de annak ma már ezerféle a módja. Egyszer felsrófolják az adókat, máskor meg leszállitják a vasuti tarifát. A Péter legényidejében még a levélirás is drága dolog volt, csak urnak volt módjában. Elfizettek egy evélért husz krajczárt is. Egyszer aztán csak kimondták, hogy ezentul öt krajczár a levélportó, s ime mindjárt az első esztendőben megduplázódott a posta jövedelme. Most már csak próba dolga; hátha a vasutnál is bevág, a mi a postánál bevágott.

S bizony-bizony mondom tinéktek, hogy ugy lészen. Vannak ugyan hitetlen Tamások, a kik nem hisznek, nem biznak a dologban. Azt mondják, hogy beszél a mathematika, a mely nem csal soha. Eddig is csak az ült a vasutra, a kinek dolga volt, és az a kevés ember, a kit a változatosság után való vágy, a világlátás kedve vezetett. Ezentul is csak ezek fognak utazni. Mar pedig az tiszta mathematika, hogy ha jövőre is csak annyi ember utazik, mint eddig, s még a felét se fizeti annak, a mit eddig fizetett: akkor az összes jövedelem is körülbelől a felényire redukálik. Mert az ugyan szép dolog — mondják ezek a Tamás urak, hogy a zóna a második osztályon öt forint és nyolczvan krajczárért elvisz Brassóba, de mi az ördögöt keresek én öt forint és nyolczvan krajczárért Brassóban?

Ez igaz is meg nem is. Igaz az, hogy ha nincs dolgom Brassóban és nem vagyok kiváncsi a látására, akkor bizony nem megyek el, még ha ingyen adnák a bilétet s még egy Waterburyt adnának rádásul. De arra talán nem is sokat számitottak, hogy mi fővárosiak elmenjük hol Brassóba, hol Fiuméba, hol Temesvarra, hol meg Oderbergbe; de igenis számitottak arra, még pedig teljes joggal, hogy a brassai meg a fiumei, a temesvári meg az oderbergi jöjjjen el Budapestre. Ezeknek már van itt kereset valójuk, ezeknél már van valami, a mi ide huzza, ide vonza őket az ország szivébe. S ezek el is jönnek! Eddigelé, a mig harmincz-negyven forint volt a vasuti költség, kétszer is meggondolták, mielőtt utra keltek, de most, hogy nehány forintért a legmeszebb allomásától is elhozzák őket a fővárosba, kétszer is eljönnek egy esztendőben. Budapest csak ezután lesz igazán főváros, csak ezután lesz az ország központja, az ország szive.

Seregesen tódul majd a jó vidék a rossz fővárosba. Ki pár napra, ki nehány hétre, de eljön mindenki: öreg és fiatal, asszonynép és gyereksereg. Az utczák megnépesülnek a jó vidék eredeti alakjaitól, eljönnek a mokány legények és a diákoskodó fiukat látogató komoly ábrázatu gondos apák, öreg aggok ősz életpárjokkal és minden ivadékukkal, tagbaszakadt legenyek és piros-pozsgás leányzók. Itt lesznek még a Székely-év göbéi, a brassai szászok, az erdélyi oláhok és örmények, a bánsági ávbok, a nácsai szerbek s a felvidéki tótok is, a kik majd eredeti formájokban, rézgombokkal és lyukas hatosokkal ékitve, mutatják ne azt az övét, mely mostanság monogramos formában a divat bóbortjainak hódoló „gigerlik" gyönyörüsége. Népesek lesznek majd, különösen nagy ünnepeken, a középületek, a mulatóhelyek. A muzeumban akad nézője még a régiségtárnak is; a jó vidék majd fedezi, hogy van Budapesten műcsarnok és képtár is, melyet érdemes megnézni, van technológiai, kereskedelmi és iparművészeti muzeum s azokat se árt megtekinteni, van köztelek, a hol néha kiállitások vannak és van állatkert, a hol néha akadnak állatok is. Tele lesznek a szinházak s talán egyszer-máskor még a városligeti szinkörbe is bevetődik valaki. A jó vidék majd észreveszi a mit mi budapestiek nem látuk, hogy ez a mi fővárosunk nagyon kedves, szép város, olyan palotái, olyan szép épületei vannak, hogy büszkeségtől dagad minden magyar szive, mikor végignéz rajtok.

Eljön a fővárosba kinek ideszármazott valami rokonsága, kinek valami eladni vagy bevásárolni valója van; az egészséges eljön mulatni, a beteg gyógyulást keresni. Apró gondok, nagy bajok idehozzák majd az embereket, s mind ónki ugy megszokja a Budapestre való fel-felrándulást, hogy még fogat huzni is ide siet. Ennek a sok utazgatásnak persze Budapest óriás hasznát látja. Ha már eddig is szépen fejlődött, gyarapodott — már tudnivaló ott, a hol a város atyái nem akadályozhatták meg, — ezentul még rohamosabb fejlődésnek indul, terjed, szépül és gazdagodik. Ipar és kereskedelem uj lendületet kap, s bár a kereskedőnek és iparosnak a jövőben is lesz panasza sok de legalább jövedelme is lesz sok.

A vidék szapora látogatásainak megbecsülhetetlen erkölcsi és közművelődési haszna lesz.

(Vége köv.)

— **Sulkovszky herczeg nem őrült.** A bonni államügyészség engedett S u l k o v s z k y Alfréd herczeg kérésének és elrendelte, hogy József herczeget, ki a tébolyházból megszökött, az eberswaldi állami intézetbe vigyék megvizsgálás végett. Azok a nagyszámu tanuvallomások és nyilatkozatok, melyeket a herczeg testvére, Alfréd bonni államügyészséghez benyujtott beadványához mellékelt, sulyos vádak a Leidesdorf-féle intézet ellen és mind arról tanuskodnak, hogy herczeg már régen teljesen szabad volna, ha állami intézetben gyógyitották volna. A herczeg gráczi szállásadónője kinyilatkoztatja, hogy a herczeg előkelő fellépésével, udvarias modorával és kitűnő zongorajátékával pár nap alatt megnyerte az összes vendég rokonszenvét. A reichenhalli szállóban tartózkodott szökése alatt egy napig a herczeg; a szállótulajdonos szintén kijelenti, valamint számosan mások is, kik a herczeg szolgálatában állottak és vele napokon át érintkeztek, hogy ők a herczeget ép elméjü embernek tartják s ez állitásukat meggyőző okokkal támogatják. Hasonlóképen nyilatkoznak azok az előkelő bécsi kereskedők is, kiknél a herczeg bevásárlásokat tett. Főleg pedig döntőleg fognak hatni magának a herczegnek levelei, a melyekből kitünik, hogy a herczeg maga kérte az államügyészséget, hogy kutassa fel testvérét és ennek segélyével szabaditsa ki fogságából; maga kéri, hogy vigyék el egy állami tébolyházba megfigyelés végett.

— **Vizsga a vinczellérképezdében.** Ezennel tudomására hozatik az érdeklődő közönségnek, hogy a ménesi vinczellérképezdében az 1888—9-ik tanévi zárvizsga aug. hó 4-én vasárnap délelőtt 8 órakor veszi kezdetét. M é n e s, 1889. jul. 31. A m. k. vinczellérképezde igazgatóságától.

— **Lemondás.** B a f f a i Lajos csanádvármegyei árvapénztári ellenőr, ezen állásáról szóló lemondását az alispánhoz benyujtotta.

— **Az „Aradi árvaház-alap"** javára f. évi julius hóban persely-gyüjtésben befolyt 27 frt 18 kr, egyharmadrész jutalék a gyüjtőnek 9 frt 6 kr, tiszta bevétel 18 frt 12 kr. Arad, 1889. augusztus hó 1-én. K n e f f e l Károly, biz. pénztárnok.

— **Anna-bál Buziáson.** Tegnap röviden már megemlékeztünk a buziási Anna-bálról, mely az idén szokatlanul fényesen sikerült Buziási levelezőnk következőket irja e bálról: Már évek óta nem volt oly előkelő közönség a buziási Anna-bálon, mint az idén. Eljöttek a bálra M o l n á r Viktor temesi főispán, A c z é l Lajos báró, G e r a m b báró, K i n s z k y Nuschil gróf, D e s s e h á n Achill, M a r s o v s z k y polgármester Lugosról, G y e r t y á n f y Gyérről, F e r n a n d y Géza honvéd miniszteri fogalmazó, J u n g a, D á n i e l és R ó n a y Aradról, M a y e r Károly megyei tb. jegyző, J o a n o v i c s Sándor és P r e p e l i c z a y Ödön szolgabirák. — A hölgyek izléses és pompás toilettekben jelentek meg, s természetadta szépségükkel is meghóditottak nem egy fogékony fiatal szivet. Ott volt az asszonyok közül: br. Rodicsné, Nikolics Sándor főispánné Verseczről, Gyika Imréné Temesvárról Szathmáry Lajosné Vinga, Hollósy Józsefné, Marsovszky Arpádné Lugosról, Ujházyné Csákováról, Joannovics Sándorné, Lanyi Gusztávné Temesvárról, K o s z t o l á n y i Imréné Aradról, özv. Joannovicsné, Hellebrontné Csákováról, Gyertyánffyné Gyérről, Marsovszky Arpádné Lugosról. Wittner Aladárné, Hoffmann Károlyné és Antalné, Drexlerné, Menczer Rezsőné Temesvárról, Lovetto Gusztávné, Folya Gy.-né Gertenyesről: Leányok: Joannovics Mariska, Hellebront nővérek Csakováról, Vervár Ilona Temesvárról, Markovics Orzsike Csakováról, Gyika k. a. Temesvárról, Rodics baronesszek, Marialaki Piroska Debreczenből, Kaiser Margit Gertenyesről. Gyertyánffy Lola Gyérről, Wittner Margit, Ujházy Etel Csakováról, Szathmáry k. a. Vingáról, Schulcz Emma Törökszákosról, Constantinovits Szidónia, Csiky Róza, Meskó nővérek, Jedlicska nővérek, Rieger k. a. Temesvárról, Kendeffy Hajnalka, Libald Olga, Molitorisz k a., Marjanesku k. a. — A bál reggelig tartott.

— **Felfedezett gyilkos.** Szent-Annán letartóztatták K u j e d á n Vasziliét, ki gyilkosság vádja alatt áll. A veszedelmes embert a napokban behozzák Aradra az ügyészség börtönébe.

— **Országgyülési képviselőknek** engedélyezett menetdij kedvezmény. Az uj személydijszabás életbe léptetése folytán f. é. augusztus hó 1-től kezdve a magyar kir. államvasutak összes vonalain és a zagoriai vasuton, továbbá a magyar északkeleti és kassa-oderbergi vasuton az országgyülési képviselők a jelenleg engedélyezett podgyász, szabadsuly elejtése mellett az I. osztályban egész II és a II. osztályban egész III. osztályu jeggyel fognak utazhatni. Ezen kedvezmény igénybe vételére f. é. október hó végeig azon utazási igazolványok szolgálnak, melyek jelenleg is az országgyülési képviselők birtokában vannak, november hó 1-seje előtt pedig a kiállitási dij (1 frt) ujbóli lefizetésével és az eddigi igazolványok beszolgáltatása mellett uj igazolványok lesznek váltandók Budapest 1889. julius hóban. A z i g a z g a t ó s á g.

— **A makói dalárda** aug. hó 4-dikén vasárnap este, a szemptember 22-dikére kitüzött zászló szentelés költségeinek fedezésére a „Nemzeti szálloda kertjében dalestélyt rendez.

— **A gáji gyermekkert**, mely néhány nappal ezelőtt nyilt meg, szépen virágzik. Van már vagy 50 rendes növendéke, a mely szám kétségtelenül gyorsan fog emelkedni A kicsinyek jól találják magukat az ovodában, többen már szépen verselnek is.

— **A Szárazér szabályozó-társaság** 1,200,000 köbméter munkálatra árlejtést hirdet, a mely e hó 14-én délelőtt 8 órakor tartatik meg Makón K á l l a y Zoltán miniszteri biztosnál Bánatpénzül 5 százalék teendő le.

— **Pongrácz Lajos** kolozsvári népzenekar vezető ma pénteken este kezdi meg hangversenyét a W i t t m a n n Károly vendéglőjében, kitünő zenekarával, mely több izben játszott Bécsben és Schönbrunnban Rudolf trónörökösnek. A ki meghallgatja igazi élvezetet talál játékukban.

— **Kakas-pör.** Péter és Pál gazdák — mint Arany János megénekelte, — egy alkalommal azon vesztek össze, hogy a házaik között emelkedő fan fütyülő fülemile éneke melyiköknek szól, s miután nem tudtak e felett békésen megegyezni, összevesztek, hajba kaptak, később pedig a biróhoz mentek, ki egyiköknek sem adott igazat. Ehhez hasonló pör került tegnap rendőrkapitányunk elé, egy kicsit megnagyobbitott kiadásban, a mennyiben a pör tárgya nem fülemile, hanem egy kakas volt, még pedig a javából. — Az eset következő: özv. G. Mihalyné büszke tartásu kakasa a napokban csupa kedvtelésből átrepült a szomszédék házába, a hol a gazdasszony nem tudva, hogy a kakas kié, azt megfogta. Ekkor a mellette levő házban lakó V. Györgyné hozzá sietett, a kakast kiragadta a kezéből, azt állitván, hogy a sok kapkodástól megrémült kakas az ő tulajdonát képezi. Mihelyt özv. G.-né kérdezősködései folytan értesült kakasának hollétéről, azt V.-nétől erélyesen visszakövetelte, mit ez megtagadott. Igy került a kakas ügye a kapitány elé, ki a panaszos, panaszlott és tanuk vallomásából következtetve özv. G.-nénak visszaadatta a regényes kalandokban immár nagyon is bővelkedő szárnyas állatott. V.-nébus haragosan ment ki a hivatalszobából, sajnálkozván és mérgelődvén a felett, hogy nem fog ehetni a jól megtermett kakas husából.

— **Kimutatása** az aradmegyei közkórház betegforgalmának 1889 julius hónapban. Közkórházi beteg maradt a mult hóról 71 fi 65 nő e hóban felvétetett ápolásra 117 fi, 72 nő, összesen ápoltatott 188 fi, 137 nő, ezek közül elbocsájtatott gyógyulva 69 fi, 41 nő, javulva 24 fi, 16 nő, gyógyulatlan 4 fi, 5 nő, meghalt 11 fi, 6 nő, összes fogyatkozás 108 fi, 68 nő, maradt ápolás alatt 80 fi, 69 nő, összesen 149, ápolási napok száma 3846

— **Elvesztett** tegnap özv. C z e g l é d y Istvánné 450 frtot az ó vártéri Szidák-féle fatelep környékén. A becsületes megtaláló, ha a pénzt B ó r e s y rendőrhadnagynak átadja, 50 frt jutalomban részesül.

KÖZGAZDASÁG.

Az aratás és a vetések állása.

A földmivelésügyi minisztériumhoz julius hó 23-tól 29-ig bezárólag beérkezett jelentésekből a v e t é s e k á l l á s á r ó l é s a m e z ő g a z d a s á g i á l l a p o t r ó l a következőket közöljük:

B u z a. A Duna balpartján Arva, Liptó és Zólyommegyében is kezdetét vette már az aratás, egyebütt learatott, behordatott és cséplése javában folyik. A termés, mely átlag gyenge középszerünek mondható, sehol sem felelt meg teljesen a hozzáfüzött reménynek, a szem tulnyomólag szorult, vékony és könnyü s csak helylyel közzel talalni szép, nagy és sulyos magot. Szalma kielégitő mennyiségü lett. A Duna jobbpartján nagyobbrészt betakarittattott, cséplése folyamatban van, a koranérett eléggé szép szemü, a későn érett azon megszorult, általában gyenge közép és középszerü termést fog adni, szalma meglehetősen lesz. A Duna-Tisza közén az aratás végkép befejeztetett, sőt egyes helyeken a behordás is, a cséplés folyamatban van, az eredmény — mint már a multkor is jelentetett — nagyon különböző, sok benne a megszorult szem, csak kevés helyt van tökéletesen kifejlődött mag, ugy hogy egészben véve gyenge középszerü a termés. A Tisza jobb partján többnyire learatták, behordás és cséplés általános folyamatban van, a termény, mint előre jeleztetett, nagyon különböző, átlag gyenge, középen aluli; itt-ott, főleg Gömör és Kishontban, középszerü. Minőségileg csak helyenkint jó az eredmény. A behordást és cséplést a gyakran változó időjárás sok helyen akadályozta. A Tisza balpartján az aratás most már mindenütt véget ért s a cséplés folyamatban van. A termés mint jelezve volt, általánosságban középen aluli, ritka helyen mondható valamivel jobbnak. Minőségre gyenge; szép piros aczélos buzát alig lehet találni, hanem annál több a szorult szemü. Szalmára nézve sem kielégitő a termés. A Tisza-Maros szögén csaknem mindenütt csépelnek! az eredmény az eddigiek után ítélve, általában nem felel meg a kivánalmaknak s csak helylyel-közzel van kielégitő s jó középszerü termés. Minőségileg az eredmény nagyon különböző, szórványosan igen jó, többnyire azonban nagyon rossz, apadtszemü, megszorult és ennek következtében könnyü is. A 24 iki vihar sok kárt okozott benne. Az erdélyi megyékben aratása több helyt befejeztetett, cséplése folyamatban van, Udvarhelymegye nagy részében az aratás most veszi kezdetét, Csikben pedig több helyt még meg sem kezdetett. Az eredmény, a mennyiben konstatálható, általán véve középen aluli. A nagy szárazság sok szorult szemet okozott, a hol meg nem szorult, kielégitő.

R o z s. A Duna balpartjan már csak Zólyomvármegye kis részében zöldel. Arva és Liptómegyében aratják, középszerü hozamot igér, kalásza meglehetős nagy, Liptóban azonban csorba. Egyébütt már mindenütt learattatott, kevés kivétellel be is hordatott, cséplése javában folyik, a termés valamivel jobb ugyan, mint a buzáé, átlag azonban még sem kielégitő, mert sok szem apró maradt, hirtelen érett és megszorult, A Duna jobbpartján néhol csépelik, apadt és könnyü szemü, gyenge középhozamot fog adni, szalmából jó termést igér. A Duna Tisza közén az aratást sőt a behordást is nagyrészt befejezték, a cséplés jól halad, mennyiségre nézve a mult évit megközelitő gyenge középszerü termést adott, minősége gyenge. A Tisza jobbpartján az aratást csekély kivétellel befejezték, az eredmény gyenge közép és középen aluli, különböző minőséggel, itt-ott jó minőséget adott. de többnyire csak gyenge középszerü, mert a szemek sok helyütt megszorultak. Kedvező a termés Gömör, Kishont és Szepesben. A Tisza balpartján még rosszabb termést adott mint a buza, sok helyt alig adta vissza a magot A minőség részben közepes, részben gyenge. A Tisza-Maros szögén csépelik, a hozam ritka helyt nagyobb gyenge középszerünél minőségileg hasonló a buzáéhoz. A vihar sok kárt okozott. Az erdélyi megyékben aratása részben folyik, részben befejeztetett, szára kurta, a szemek fejlettsége több helyt kielégitő. Aszály és rozsda sokat ártottak, az eredmény a fel termésnél alább áll.

Á r p a. A Duna balpartján aratása még folyton tart, sőt sok helyen még teljesen zöld: az eredmény atlag gyenge, mert a vetés ritka és alacsony maradt, sok szem hiányosan fejlődött és egyenetlenül ért meg. A Duna jobbpartján itt-ott cséplése folyamatban van, silány minőség mellett középen alól fizet. A Duna-Tisza közén a tavaszit még aratjak, az őszit learatták, csépelnek, gyengén ont, sok benne a sovány és könnyü szem. csak szórványosan fordul elő sulyos és kifejlődött, szalmára igen rosszul fizet. A Tisza jobb partján helylyel-közzel a tavaszit még aratják, középen aluli termésre van kilátás, kivéve Szepesmegyét, hol jól áll. Gömör és Kishontban meglehetős jó minőségü termést. A Tisza balpartján a termés mindenütt a várt reményen alul maradt helyenkint mint Bihar, Szatmár és Ugocsamegyében egyáltalán nem sikerült, n hol alig érdemes lekaszálni, máshol pedig csak féltermést adott. Minőségre nézve itt ott kielégitő, többnyire azonban apró, könnyü és sárgás. A Tisza-Maros szögén learatták, behordták, helyenkint már el is csépelték, átlag véve nem kielégitő, itt-ott középszerü. Az erdélyi megyékben aratása már megkezdetett a várakozásnak kevés helyen telel meg. az eredmény gyenge középszerü.

Z a b. A Duna balpartján részben még lábon áll. a legutóbbi időben némileg javult. A Duna jobbpartjan helyenkint már learatták általában jó közép. itt-ott azonban középen aluli lesz a termés. A Duna-Tisza közén az aratás általánosan folyik, a termés igen különböző eredményt igér, átlag középszerü, e hó 24 dikén a vihar is sok kárt okozott benne. A Tisza jobbpartján aratása kezdetét vette, a termény gyenge középszerünek jelezhető. A Tisza balpartján Szilagymegyében még zöld s az esőzésre javult, egyébütt nagyrészt learattatott, általában középen aluli termésre van csak kilátás. szalmára ugy, mint szemre nézve, minősége itt-ott kielégitő. A Tisza-Maros szögén itt ott meg aratják, behordása folyik, sőt helyenként mar a cséplés is, a termés többnyire gyenge, középszerü, minősége kielégitő lesz. Az erdélyi megyékben nagyon különböző, szára általán kurta, sőt néhol a fej is, aratása még nem kezdetett meg.

T e n g e r i. A Duna balpartján a legutóbbi esőzésre tetemesen javult szeme szépen telik, kevés kivétellel mindenütt ismét kielégitő; a Duna jobbpartján az utóbbi esőzések folytán javult, jól csövesedik, jó középszerü terméssel biztat; a Duna-Tisza közén az esőzésekre ismét szép fejlődésnek indult, sokat javult azonban itt is kárt tettek benne a viharok; a Tisza jobb partján az utóbbi napokban helylyelközzel jó eső volt mi a tengerire is jól használt, felüdült, helyenkint azonban még sinyli a szárazságot; a Tisza balpartján helyenként a bekövetkezett esőzésekre felfrissült, néhol azonban az eső már elkésett, legjobban áll Ugocsa. Szilagy és Szatmármegyékben hol az eső igen sokat használt neki, Békés, Bihar, Hajdu és Szabolcsmegyében csak fé termést a remélnek; Tisza-Maros szögén Csanádban már nagyon sok helyt elfonnyadt, esőt kiván, Krassó-Szörényben kiadó eső érte, jó termést fog adni, általánvéve kielégitően áll; a 24-iki vihar többfelé sok kárt okozott benne; az erdélyi megyékben, bár mindenütt szép fejlődésnek indult volt, a szárazság több helyt megakadályozta fejlődésében, nem csövezhetett kellőleg és termékenyülése hiányos lett. A jégvihar sok kart okozott benne, néhol teljesen tönkretette, Maros Torda és Szolnok-Dobokaszéki járásában alig van kilátás termésre.

H ü v e l y e s e k é s k e r t i v e t e m é n y e k. A Duna balpartján átlag középszerüek, a borsó egy részét sok helyen csak zöld takarmánynak lehetett használni; a Déna jobb partján a babo' gyenge középszerü eredménnyel szedik a kapusta fejlődésében elmaradt; a Duna-Tisza közén bab és borsó kielégitően fog fizetni, kerti vetemény k átlag meglehetősen állanak; a Tisza jobbpartján meglehetős középszerü termést adnak; a Tisza balpartján Hajdumegyében a bab közép, Szilagyban jó termést igér, Szatmárban gyengén áll; a Tisza-Maros szögén kielégitően fizetnek, Erdélyben többnyire jó középszerü termésre mutatnak, néhol száradnak.

K e n d e r é s l e n. A Duna balpartján a kender eléggé magas és sürü; a Duna jobb partján középszerü hozamot fog adni; a Duna-Tisza közén a termés ugy magra, mint fonálra nézve kedvező; a Tisza jobb partján kielégitően fog fizetni; a Tisza balpartján középszerü eredményt igér; a Tisza-Maros szögén kielégitő, néhol nagyon jó. itt-ott gyenge termést adtak; Erdélyben kevés helyen érte el a kellő magasságot.

B u r g o n y a. A Duna bal partján a korai átlag középszerüen és azon alul fizet, a késő faj jó termést igér; a Duna jobb partján jo terméssel biztat; a Duna-Tisza közén az esőzésekre szépen felüdült; a Tisza jobb partján általában meglehetősen jól fog fizetni; a Tisza bal partján kevés termésre van kilátás; a Tisza-Maros szögén meglehetős termést igér, Erdélyben a szárazság akadályozta.

D o h á n y. A Duna jobb partján törése folyamatban van; a Duna-Tisza közé többnyire apró és silány; a Tisza jobb partján Borsodban gyenge; a Tisza bal partján Szatmár kivételével, hol meglehetősen áll, gyenge; a Tisza Maros szögén a termés kielégitőnek igérkezik.

C z u k o r- é s t a k a r m á n y-r é p a az esőzésre a Tisza jobb partjának kivételével, hol az esőt most is kivánja, felüdült, átlag kielégitően fog fizetni.

M e s t e r s é g e s t a k a r m á n y. A Duna balpartján kevés lesz; a Duna jobb partján különböző eredményt nyert; a Duna-Tisza közén csak egyes helyeken adott jó termést; a Tisza jobb partján gyenge, középszerüen fizetett; a Tisza balpartján a lóhere és luczerna második kaszálásra majd mindenütt rosszul, Szilagyban azonban jól fizetett, a Tisza-Maros szögén a termés eltérő eredményeket nyujtott; Erdélyben a lóhere és luczerna több helyen kiégett.

T e r m é s z e t e s k a s z á l ó k é s l e g e l ő k Sarjura esőhiány következtében kedvezőtlen kilátások vannak, a legelők többnyire kopárok, lesültek. Szilágyban ugy kaszálók, mint a sarjé kielégitően fizet.

S z ő l ő k. A phylloxeramentes helyeken szépen mutatkozik, átlag jó középszerü termés várható Szabolcsban itt-ott ragya érte.

G y ü m ö l c s átlag kevés lesz a szárazság, vihar és jég sok kárt okozott.

E l e m i c s a p á s o k. A Duna balpartján több helyen jégeső dult, az eddigi jelentések szerint legjelentékenyebb a kár Arvamegye namesztói járásában, hol a még lábon állott gabonavetés és a burgonya egy része tönkrement; a Duna jobbpartján mult f. hó 24-én iszonyu vihar s jég volt. gabonában, kapásokban és szőlőben kárt okozott; a Tisza jobbpartján mult hó 24 én több helyen nagy szélvihar és jég tetemes kárt okozott; a Tisza balpartján Szabolcsmegye nagykállói járás ban a mult heti nagy jégeső sok kárt tett dohányban, hüvelyes veteményekben, szőlőkben és tengeriben; — mult hó 23-án és 24-én és pedig Békés és Biharmegye nagy részén óriási vihar vonult át, helyenkint jégesővel, mely a gabonakereszteket széthányta, épületekben, fákban nagy pusztitást vitt véghez s azonkivül a tengeriben és dohányban tetemes kárt okozott; a Duna-Tisza közén Hevesmegye hevesi járásában folyó hó 20-án erős szélvihar, nagy jégeső volt, mely a veteményekben tetemes kart tett, különösen a még lábon levő zab, magbükköny, tengeri és dohányban; 24-én pedig Bác megye bajai Csongrádmegye tiszáninneni és tuli, Hevesmegye hevesi és Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye tiszai alsójárásában nagy szélvihar dühöngött, felhőszakadásszerü záporral, helyenkint jéggel, mely a földekről a keresztekben levő gabonát széthordta, a még álló zabot ledöntötte, a tengerit pedig egész a földre fektette a Tisza Maros szögén 24 én az egész vidéken nagy vihar vonult át, itt-ott jégeső, a földeken levő gabonákban, a növényzetben, fákban és szőlőkben kisebb-nagyobb károkat okozott; — Erdélyben is több helyen oly erős vihar és jégeső volt, hogy nemcsak a gabonaneműekben, tengeriben, kerti növényzetben, fákban és épületekben okozott károkat, hanem állatokban is tömérdek veszteséget vont maga után.

(Vége köv.)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Szesz-üzlet —

(Augusztus 1.)

(B.) Szesz.Késáru nagyban 49.25—49.50 kicsinyben 50. hordó nélkül pr 100 Liter ½, 35 frt fogyasztási adó.

— Budapesti gabnatőzsde —

(Augusztus 1.)

Mérsékelt kinálat, tartózkodó vételkedv Forgalom 15000 mm. Őszi buza 8.71—72. Juliusi tengeri 9.30—32. Máj—juniusi tengeri 5.57—59. Őszi árpa 6.20—24.

Sertéskereskedelmi csarnok

— Budapest-Kőbányán. —

Kőbánya, julius 30. A bizonytalan helyzet következtében a forgalom igen csekély. Magyar uraségi öreg, nehéz 45—46.— forint, fiatal nehéz 47—48 forint, fiatal közép 46.—48.50 forint, fiatal könnyü 48.—48.50 forint, közönséges (szedett) nehéz 45.—46 forint. közép 47—47.50 forint, könnyü 47—48 forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz —.——.— forint, közép —.——.— forint, könnyük —.——.— forint, eredeti (Stachel) nehéz —.——.— forint, közép —.——.— forint — Szerbiai nehéz 47.—48.—— frt, közép 47.—48.— frt, könnyü 47—48.— frt. Hizó egy éves ——.— frt, hizó két éves makkos —.——.— forint hizó öreg —.——.— forint. — Sertéslétszám jul. 28-án volt készlet 134,247 drb, jul. 29-én felhajtatott 1639 drb, jul. 29-én elszállíttatott 1786 drb, jul. 29-én maradt készletben 134,102 darab sertés.

Az aradi ipar és népbank forgalmi kimutatása 1889. évi julius hóra.

Takarékpénztári betételek:		
Betét maradv. mult hó végéről	frt	745738.02
Folyó hóbani betét	frt	184205.59
összesen:	frt	929943.61
Visszafizetett betét f. hóban	frt	152514.62
Betét maradv. f. hó végével	frt	777428 99
Váltó tárcza:		
Alladék mult hó végével	frt	220452.25
Leszámitoltatott f. hóban	frt	222717.97
összesen:	frt	443170.22
Beváltatott és forgattatott	frt	158913.62
Marad tárcza-állad. f. hó végével	frt	284256.60
Aradi hitel-egylet:		
Alladék m. hó végével	frt	171039.16
F. hóban adott kölcsönök	frt	4975.—
összesen:	frt	176010.16
Törlesztetett f. hóban	frt	2385.67
Álladék f. hó végével	frt	173624.49
Előlegek nyerstermények és értékpapirokra.		
Alladék m. hó végével	frt	212080.81
Folyó hóban uj előleg adatott	frt	18020.—
Előleg összesen:	frt	230100.81
Ebből visszafizettetett f. hóban	frt	29435 93
Álladék f. hó végével	frt	200664.88
Jelzálog kölcsönök:		
Alladék mult hó végével	frt.	178499.78
Uj előleg folyó hóban	frt.	9850.—
Folyó számlákbani előleg össz.	frt.	188349.78
Visszafizettetett folyó hóban	frt.	859.—
Alladék folyó hó végével	frt.	187490.78
Zálogház-kölcsönök:		
Alladék mult hó végével	frt.	63024.—
Folyó hóban adott kölcsönök	frt.	13209.—
összesen:	frt.	76233.—
Folyó hóban kiváltatott	frt	13588.50
Alladék f. hó végével	frt	62044.50
Pénztár:		
Maradvány mult hó végével	frt	33042.75
Bevétel folyó hóban	frt	699782.55
Bevétel összesen	frt	732825.30
Kiadás folyó hóban	frt	714357.97
Pénztár maradvány f. hó végével	frt	18467.33

Arad, 1889. julius 31.

Az igazgatóság.

Az aradi polgári takarékpénztár részvény társaság forgalmi kimutatása 1889. évi julius hóról

Részvénytőke:		
Alladék m. ho végén	frt	127153.—
Befizetés f. hóban	frt	8782.—
Alladék f hó végén	frt	135935.—
Takarékpénztári betételek:		
Alladék mult hó végén	frt	233026.41
Betétel f. hóban	frt	115327.26
Összesen	frt	348353.67
Visszafizetés ugyanezen idő alatt	„	80969 26
Alladék f. hó végén	frt	267384.41
Kötelező takarékpénztári betételek.		
Befizetés mult hó végén	frt	10814.25
Befizetés f. hóban		1130 99
Összesen	frt	11945.24
Váltóleszámolás:		
Tárczaálladék mult hó végén	„	286555.31
Leszámitoltatott f. é. február hóban	„	175766.93
Összesen	frt	462322.24
Visszleszámitolás ugyanezen idő alatt	frt.	120176 28
Tárczaálladék f. é. m hó 28-án	„	342145.96
Előlegek értékpapirokra:		
Alladék mult hó végén	frt	32193.—
Uj előlegek f. hóban	frt	915.—
összesen	frt	33108.—
Visszafizetés ugyanezen időszakban	„	1002.—
Alladék f. ho végén	frt	32106.—
Jelzálog kölcsönök:		
Alladék f. mult hó végén	frt	46190.—
Engedélyeztettek és kifizetve f. hóban	frt	10500.—
összesen	frt	56690.—
Visszafizetés ugyanezen időszakban	frt	80.—
Alladék f. é. m hó 28-án	frt	56610.—
Pénztárforgalom:		
Alladék mult hó végén	frt	4697.22
Bevételek f. hóban	frt	364661.37
Összesen	frt	369358 59
Kifizetések ugyanezen időszakban	frt	349040.30
Készlet f. évi m hó 28-án	frt	20318.29
Összes havi forgalom	frt	770932.23

Arad, 1889. julius hó 31-én.

Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és érték tőzsdén 1889. évi augusztus hó 1-én,

Magyar aranyjáradék 4. sz.	100.90
magyar papirjáradék 5,	94.80
magyar vasuti kölcsön	—.—
magyar keleti vasuti államkötvény 1 kib.	100.—
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	112.25
magyar földtehermentési kötvény	104.75
magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.75
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	104.75
Temes-bánáti földterhementési kötv. zár.	104.75
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.75
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötv.	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	141.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	127.25
Osztrák járadék papirban	83 75
Osztrák járadék ezüstben	[illegible]4 75
Osztrák járadék aranyban	109.75
1860-iki osztrák államsorsjegy	140.50
Osztrák-magyar bankrészvény	908.—
Magyar hitelbankrészvény	318.50
Osztrák hitelintézeti részvény	306 30
Cs. és ki. arany	5.64
20 frankos arany (Napoleon d'or)	9.12
Német birodalmi márka	119.90
London	59.64
20 márkás arany	11.78

Közlekedés.

A vonat

	ind. Aradról		érk. Aradra	
Csabai vegyesvonat	regg.	6.20	este	7.—
Budapesti személyvonat	d. u.	12.05	regg.	8.57
„ „	este	9.20	d. u.	4.12
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	[illegible]	este	8.45
„ vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u.	2.17	regg.	7.44
„ személyvonat	regg.	6.46	d. u.	11.30
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.12	regg.	9.25
„ „	d. u.	4.12	d. u.	4.05
Borossebesi vonat	d. u.	4.42	regg.	8.01
„ „	regg.	6.30	d. u.	6.15
„ „	regg.	4.15	este	10.—
Szegedi gyorsvonat	regg.	7.—	este	8.50
„ személyvonat	d. u.	4.13	regg.	8.10

Hindy Árpád felelős szerkesztő távollétében, a szerkesztésért felelős:
TÖRÖS TIVADAR.

4532/1889. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi m. kir. államjószágigazgatóság részéről közhirré tétetik hogy az alább megnevezett helyeken és napokon az alant felsorolt kincstári épületek helyreállításának vállalat utjáni biztositása czéljából nyilvános árlejtés fog tartatni és pedig:

I. A m. kir. államjószágigazgatóságnál
Aradon, 1889. augusztus 21-én d. e. 10 órakor

1.) Zimánd-Ujfalui korcsma kikiáltási ár 312 frt 66 kr.
2.) Glogováczi ispánlak „ „ 359 frt 61 kr.
3.) Berzovai korcsma „ „ 499 frt 82 kr.

II. Vajda-Hunyadon a kincstári Ispánságnál
1889. augusztus 25-én d. e. 10 órakor

4.) Hátszegi korcsma kikiáltási ár 344 frt 54 kr.

III. Déván a m. kir. adóhivatalnál
1889. augusztus 24-én d. e. 10 órakor

5.) Dévai vámi malom melletti molnár lakás kikiáltási ár 483 frt 97 kr.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési miveletek ott hol az árlejtés tartani fog a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Aradon, 1889. julius 27 én

A m. kir. államjószágigazgatóság.

— Utánnyomás nem dijaztatik. —

Hirdetmény.

A mint már korábban közzététetett f. évi augusztus hó 1-én a m. kir. államvasutak összes vonalain (ide értve az államositott magyar-nyugoti vasut magyar vonalait és a budapest-pécsi vasutat) továbbá a csáktornya-zágrábi (zágorai) vasuton a magyar északkeleti vasuton (ide értve az államositott magyar gácsországi vasut magyar vonalát, valamint a munkács-beszkidi vonalat), végre a kassa-odenbergi vasut magyar vonalán és a szamosvölgyi vasuton (az utóbbi két vasuton azonban csak az előbb emlitett vasutakkal való közvetlen forgalomban) személyek és podgyász szállitására uj dijszabások lépnek életbe.

Az ezen dijszabásokban foglalt határozmányok mikénti alkalmazására nézve a t. utazó közönség különösen a következőkre figyelmeztetik.

1. A szomszédos forgalmi jegyek csakis tényleg a dijszabásban megjelölt szomszédállomások között teendő utazásokra használhatók annálfogva azokat valamely hosszabb utazásra költségének részbeni fedezésére használni nem szabad; minthegy ezen jegyek árai csak is tekintettel a a tisztán helyi forgalomra állapittattak meg.

Az esetben tehát ha megállapittatnék hogy valamely utas szomszédos forgalom jegyekkel ugyanazon vonattal állomásról-állomásra nagyobb távolságokra utazik vagy hogy ha az utnak egy részén pedig a távolsági forgalom I—XIII-ik vonalszakaszának valamely jegyét használja, jegye érvénytelennek tekintetik és bevonatik, tőle pedig az üzletszabályzat 14. §-a értelmében azon állomástól, melyen a vonatra felszállt és ha ezen állomás nyomban kétségtelenül meg nem állapitható, a vonat által megtett egész ut hosszára eső rendes menetdij kétszerese de legalább 3 frt 60 kr. illetve a zagorai vasuton 3 frt szedetik be.

Szárny vagy mellékvonalakra és viszont történő utazásokhoz azok a közvetlen csatlakozó vonattal történnek, szintén egy huzamban való utazásnak tekintetik.

E szerint tehát nem szabad p. o. Gyöngyösről- Budapestre szándékolt utazásnál Győr gyösről V.-Györkre szomszédos forgalom és onnan a közvetlen csatlakozó vonattal távolsági forgalom VI. vonalszakaszu jegygyel B.-Pestre utazni.

Ha azonban valaki valamely állomáson kiszáll és utját ugyanazon irányban valamely későbbi vonattal folytatja, a továbbutazáshoz bármely távolsági forgalmu, vagy azon állomásnak szomszédos forgalmában, a melyen a másik vonatra felszállt, megint csak szomszédos forgalmu jegyet használhat.

Meg van engedve továbbá, hogy ha valaki a 60 kros illetve a zagorai vasuton az 50 kros pótilletéket megfizeti hogy a továbbutazáshoz ismét szomszédos forgalmu jegyet használjon illetve, hogy annak illetékét utánfizetésként leróvhassa. Természetesen hogy ha az utas valamely távolsági forgalomban tartozó állomásra utazik tovább, akkor általa a megfelelő távolsági vonalszakasz illetéke fizesendő.

Figyelmeztetik a t. közönség egyuttal hogy a szomszédos forgalmu menetjegyek a közönség kényelme érdekében oly szöveggel láttattak el, hogy azok ugy az illető állomásról a szomszédos vonalszakasz állomásaira valamint viszont való utazásra is használhatók, továbbá, hogy ezen jegyeket nem kell a személypénztárnál lebélyegzés végett felmutatni. Igy tehát az elutazásnál a visszautazásra szóló jegy, vagyis mindjárt két jegy váltható mi által a visszautazásnál azon kellemetlenség, hogy az utas ujolag a pénztárhoz forduljon elesik.

Tudomására hozatik továbbá, hogy ugy a személypénztáraknál, mint nagyobb városokban fenálló menetjegyirodákban a szomszédos forgalmu jegyekből egyszerre tiz darab is váltható és hogy ezen jegyek valamint a B.-Pest környékével való forgalomban kiadandó jegyfüzetek jegyei mindaddig érvényesek mig azokkal utazás nem történik.

A t. cz. utazó közönségnek saját érdekében ajánltatik, hogy ha a jegyeknek nagyobb részben egyszerre való válthatását főkép vasár- és ünnepnapi kirándulásoknál vegye igénybe, különösen azért is, hogy az ily napokon előfordulni szokott nagyobb tolongásnál a többszöri jegyváltástól megkiméltessék.

A dijszabásnak a jegykiadásra be nem rendezett megállóhelyekre vonatkozó határozmányai oly kép értelmezendők, hogy az ily megállóhelytől a legközelebb rendes állomásig vagy jegykiadásra berendezett legközelebbi megállóhelyig terjedő vonal ugy a szomszédos mint a távolsági forgalomban a jegy árába be nem számittatik.

Igy p. o. a közvetlenül Rimaszombat előtt fekvő Jánosi megálló helytől Rimaszombaton tul fekvő valamely állomásra és viszont való utazás esetében az illetékek mindig csak Rimaszombattól, illetve csak idáig számittatnak. Minden jegy csakis a legrövidebb utirányon át használható.

Megengedtetik azonban, hogy párhuzamos és a távolság tekintetben egymástól lényegesen el nem térő vonalaknál, de csak XIV vonalszakaszu jegygyel, a hosszabb vonal is használtassék az esetben ha a hosszabb vonalon a vonatok az utazásra nézve kedvezőbben, azaz vagy gyorsabban, vagy alkalmasabb időben közlekednek.

Igy p. o. Predealról Budapestre az utazás ugy az aradi, mint a 15 kilometerrel hosszabb nagyváradi utirányon át történhetik.

Az azonban már nem engedtetik meg, hogy valaki B.-Bródból—Aradra XIV. vonalszakaszu jegygyel közben vagyis p. o. Szabadka—Csaba—Szolnok—Hatvan—Fülek—Miskolcz—P.-Ladány—Kocsára—Tövis—Piskin át utazzék.

Megjegyeztetik egyébiránt hogy a jegyek egyáltalában az utazás megkezdésétől számitva csak 48 óráig érvényesek, mely idő különben elégséges arra, hogy valaki az ország egyik határától a másikig utazhassék.

4. A dijszabásban foglalt azon határozmány hogy a távolsági forgalomba tartozó viszonylatok mindenkor csak Budapestig és Budapestről számittatnak ugy hogy Budapesten tul fekvő állomásokra való utazásoknál egyfelől az azon tul terjedő vonalok külön-külön szakasznak tekintetnek, mihez képest a kiinduló állomástól Budapestig és Budapestről a rendeltetési állomásig külön-külön szakaszjegyek váltandók — csak akkor és annyiban alkalmaztatik, a mennyiben az az utazásnak természetszerüen vagyis az utirány rövidebb voltánál fogva Budapest személypályaudvaron, Budapest-Ferenczvároson, vagy Budapest Kelenföldön át kell történni.

Igy p. o. nem alkalmaztatik ezen határozmány Ruttkáról-Predeálra Szolnokon vagy pedig Mendéről-Péczelre Rákoson át történő utazásoknál, mivel a viszonylatokban Budapestet érinteni nem kell.

Ellenben nem engedtetik meg, hogy oly viszonylatokban melyekben az utazásnak természetszerüen Budapesten át kell történni, Budapest kikerültessék.

Igy p. o. nem engedtetik meg hogy valaki egy XIV. vonalszakaszu jegygyel Zimonyból Rutkára, Szabadka—Csaba—Szolnok—Hatvanon át utazzék.

5. Különböző kocsiosztályra, vagy vonatnemre combinált jegyek, a helyi forgalomban a vonalszakaszu rendszer természetéből kifolyólag ki nem adhatók, ennélfogva az esetben, ha valamely utas különböző kocsiosztálybau, vagy különböző nemü vonattal közvetlen jegygyel akar rendeltetési helyére utazni általa a beutazandó egész vonalra a használni szándékolt legdrágább kocsi osztályának illetve vonatnemnek megfelelő jegyet tartozik váltani.

Igy p. o ha valaki Selmeczbányáról G.-Berzenczére vegyes vonattal G.-Berzenczéről-Fülekre gyorsvonattal és Fülekről-Feledre személyvonattal közvetlen menetjegyek akarna utazni, akkor általa Selmeczbányán gyorsvonytu VIII. vonalszakaszu jegy váltandó, és pedig hó G.-Berzenczéről az I. oszt.-ban akar utazni már Selmeczen I oszt. jegyet kell váltania, habár a Selmecz G.-Berzenczei vonalon első oszt. kocsik nem közelekednek.

Figyelmeztetik azonban a t. cz. közönség hogy oly sok esetekben, midőn a gyorsvonat csak kisebb távolságra a hozá csatlakozó személyvonat pedig nagyobb távolságra vétetik igénybe, akkor az utazás olcsóbb, ha az indulási állomáson csak azon állomásig váltatik a menetjegy a hol 9 vonat nem nagy osztály megváltozik és ezen állomáson ujra váltatik a tovább utazásra szükséges menetjegy.

Igy p. o. ha valaki B.-Hunyadról-Tövisig akként kiván utazni, hogy B.-Hunyadról-Kolozsvárig a gzors és onnét Tövisig a személyvonatot használná, akkor közvetlen jegy váltása esetén az I oszt.-ban 6 frtot a II. oszt.-ban 5 frtot és a III. oszt.-ban 3 frtot fizetni, mig ha B.-Hunyadról-Kolozsvárig gyorsvonatu, ott pedig kiszállvár, Medgyesig személyvonatu jegyet vált akkor összesen csak 5 30, 4.30, illet. 2.65 kr. fizetendő.

Megjegyeztetik azonban, hogy ily kétszeres jegyváltás csak akkor történhetik, ha azon közben eső állomáson, a melyen uj jegy váltandó azt a vonat tartozkodási ideje meg engedi mert az esetben ha a továbbutazásra szükséges jegy a kalauznál váltatik, akkor a továbbutazásra szóló jegy árán kivül még 60 kr. illetve a zagoriai vasuton 50 kr. pótilleték fizetendők.

Ezen intézkedés azért mutatkozik szükségesnek, nehogy a kalauzok a vonaton eszközlendő gyakori jegyváltás által annyira vétessenek igénybe, hogy a vonat biztonságára vonatkozó teendőitől tulságos módon elvonassanak.

6.) Hasonló okból, személy, omnibus vagy vegyes vonatokra érvényes jeggyel a gyorsvonatot még a külömblet rá fizetése mellett sem szabad használni.

Azon esetben tehát, ha válamely utas személy omnibus vagy vegyes vonatu jeggyel mégis ha bár a kalauznál történő előzetes bejelentés mellett is a gyorsvonatra felszáll, akkor jegye érvénytelennek tekintetik és bevonatik, azonkivül pedig tőle azon állomástól a honnan a gyorsvonatot használta, az illető rendeltetési állomásig járó illeték és azon kivül még 60 kr. illetve a zagoriai vasuton 50 kr potilleték beszedetik.

7. Ha valamely utas alacsonyabb kocsiosztályból útközben magasabb kocsiosztályba száll át és a kalauznak azonnal bejelentette, akkor azon állomástól, a honnan a magasabb kocsiosztályt használta a két kocsiosztály közti illetékeknek az illető rendeltetési állomásig járó külömbletét és azonkivül még 60 kr. illet. a zogoriai vasuton 50 kr. potilleteket tartozik megfizetni.

8. Az utazás a helyesen használt utvonalon fekvő állomásokon illetve megálló helyek bármelyikén egyszer megszakitható, ily esetben azonban a jegytovábbutazásra való érvényesitése végett a vonat elhagyása után azonnal az illető állomás főnökének illet. megállóhely vezetőjének bemutatandó.

Ily utazások megszakitása esetén a szomszédos forgalom 2-ik valamint a távolsági forgalom I—XIII. vonalszákaszának jegyei az illető állomási főnök illetve megállóhely vezetője által — ugy mint eddig — a továbbutazásra szóló érvényesitési záradékkal láttatnak el; a távolsági forgalom XIV. vonalszakaszának jegyei pedig az állomási főnök illet. megállóhely vezetője által kiállitandó és a menetjegy kiegészitő részét képező igazolványnyal érvényesittetnek a továbbutazásra.

Ezen igazolvány az utas által elő oldalán az utazás megszakitásának bejelentésekor az állomási főnök illet. megállóhely vezetője jelenlétében hátoldalán pedig az utazás folytatásakor a kalauz előtt a kocsiban aláirandó.

Az esetben, ha a két aláirás összehasonlitásával eltérés mutatkoznék akkor az utas igazoló okmányait, melyekkel személyazonosságát beigazolni képes, a kalauznak bemutatni tartozik.

Ha az utas a kalauz kivánatára személyazonosságát elfogadható módon kellően igazolni nem tudná, jegye érvénytelennek tekintetik és bevonatik, tőle pedig azon állomástól hol utazásán megszakitotta az esedékes illetékek kétszerese, de legalább is 3 frt. 60 kr. illetve a zagoriai vasuton 3 frt. beszedetik.

A távolsági forgalom XIV vonalszakaszának minden oly jegye, melyhez a fentebb emlitett igazolvány kiállittatott, hátoldalán a nerves állomási bélyegzővel ellátatik.

Ha ily elbélyegzett jegyhez az utas az igazolványt előmutatni nem képes, jegye érvénytelennek tekintetik és tőle az üzletszabályzat 14. §-ában megszabot illeték beszedetik.

Mindezen ellenőrzési intézkedések azért a már használt jegy a továbbutazásra más által használtassék.

Megjegyeztetik még hogy a jegyek fentemlitett 48 órai legnagyobb használhatási időtartam a fentiek értelmében történt megszakitás esetén 24 órában meghosszabbittatik.

9. Megjegyeztetik továbbá hogy a jelenleg fentáló következő jegyek továbbra is kiadatnak s pedig 1. az általános körutazási jegyek azon korlátozással hogy azok kizárólag a bevezetésben emlitett vasutak vonalán történő használatra augusztus 1.-étől kezdve nem adatnak ki.

2. Azösszes külföldi menet és menetérti jegyek, továbbá a Budapestről a déli vasut kelenföld székesfehévári vonalának állomásaira szóló menetérti jegyek valamint a Budapesről Aussee Gumden Ischl Marienbad Gleichenberg és Balaton füredre szóló menetértí jegyek a jelenlegi határozmányok épségben tartása tehát az ezekre nézve megállapitott podgyász szabadsuly fentartása mellett.

3. Használhatók továbbá érvényességi tartamukon belül a kiszolgáltatásuk alkalmával fenállott határozmányok épségben tartása, tehát a mennyiben azokkal eddig podgyász szabadsuly is jár ennek további fentartása mellett az augusztus 1-je előtt kiadott következő jegyek s pedig: az éves bérleti jegyek, az értékjegyfüzetek (a szomszédos forgalmu valamint az idegen vasutakra szóló közvetlen jegyek váltásának kizárásával) a tanulói bérletjegyek, a füzetjegyek, az összeállitott magyar forgalmu körutazási és egyéb menettérti jegyek.

Mindazon menet- menettérti és egyébb mérsékelt jegyek, melyek a fentiekben nincsenek felsorolva, augusztus 1-én hatályon kivül helyeztetnek.

Végre felkéretik a t. közönség hogy előforduló kételyek eloszlatása végett illetékes közegeinkhez fordulni sziveskedjék, melyek utasitva vannak a szükséges felvilágositások készséges nyujtására.

Budapest, 1889. julius hóban

Az igazgatóság.

Magyar kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága részére szükséges vont, illetve forrasztott vörös réz tüz csövek szállitását biztositani óhajtván az iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb 1889 julius hó 30án beterjesztendők, a bánatpénz pedig 1889. julius hó 29-ig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletesebb feltételek a szükségleti kimutatással ugyütt, mely egyszersmind ajánlati mintának használandó ugy szintén az általános és különleges szállitási feltételi a m. kir. államvsutak anyag-és leltár-beszerzési szak-osztályánál (Budapest Andrássy-ut 73. sz.) megtekinthetők, vagy a megállapitott ár előzetes lefizetés mellett a budapesti nyomtatványtárnál posta utján is megszerezhetők, megjegyezvén, hogy a különleges szállitási feltételekért 15 kr. az általányi feltételek pedig 25 kr. fizetendő.

Bueapest, 1889 julius 10-én.

Az igazgatóság.

Felhivás.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a bekezdése értelmében közzé tétetik, miszerint az 1889. évre kivetett összes közadók — a fegyveradó kivételével az adófőkönyvben előirattak.

Ennélfogva felhivatik az adóköteles közönség, hogy adókönyvecskéjételőirás illetve az esetenként már előirt adók összesitése végett legkésőbb folyó évi augusztus hó 15-éig különbeni birság terhe alatt az adóügyi osztálynál bemutassa.

Arad, 1889. junius 21.

A városi tanács.

Nyomatja és kiadja az Ungleider-féle könyvnyomda Aradon.